

Független Könyvvizsgálói Jelentés

A CIG Pannónia Életbiztosító Nyrt.
részvényesei részére

Vélemény

Elvégeztük a CIG Pannónia Életbiztosító Nyrt. és leányvállalatai (a „Csoport”) mellékelt 2016. évi konszolidált pénzügyi kimutatásainak a könyvvizsgálatát, amely konszolidált pénzügyi kimutatások a 2016. december 31-i fordulónapra elkészített konszolidált pénzügyi helyzet kimutatásból - melyben az eszközök és források egyező végösszege 77.393.510 E Ft, az adózott eredmény 723.982 E Ft nyereség -, az ezen időponttal végződő évre vonatkozó konszolidált átfogó jövedelem kimutatásból, konszolidált saját tőke-változás kimutatásából, konszolidált cash-flow kimutatásból, valamint a számviteli politika jelentős elemeinek összefoglalását is tartalmazó konszolidált kiegészítő megjegyzésekből állnak.

Véleményünk szerint a konszolidált pénzügyi kimutatások megbízható és valós képet adnak a Csoport 2016. december 31-én fennálló konszolidált vagyoni helyzetéről valamint az ezen időponttal végződő pénzügyi évre vonatkozó konszolidált jövedelmi helyzetéről és konszolidált cash-flow-iról a Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardokkal - ahogyan azokat az EU befogadta - („EU IFRS-ek”) foglaltakkal összhangban.

A vélemény alapja

Könyvvizsgálatunkat a Magyar Nemzeti Könyvvizsgálati Standardokkal összhangban és a könyvvizsgálatra vonatkozó - Magyarországon hatályos - törvények és egyéb jogszabályok alapján hajtottuk végre. Ezen standardok értelmében fennálló felelősségünk bővebb leírását jelentésünk „A könyvvizsgálónak a konszolidált pénzügyi kimutatások könyvvizsgálatáért való felelőssége” szakasza tartalmazza.

A konszolidált pénzügyi kimutatások általunk végzett könyvvizsgálatára vonatkozó, Magyarországon hatályos etikai követelményeknek megfelelően, függetlenek vagyunk a Csoporttól, és ugyanezen etikai követelményekkel összhangban eleget tettünk egyéb etikai felelősségeinknek is.

Meggyőződésünk, hogy az általunk megszerzett könyvvizsgálati bizonyíték elegendő és megfelelő alapot nyújt véleményünkhöz.

Kulcsfontosságú könyvvizsgálói kérdések

A kulcsfontosságú könyvvizsgálati kérdések azok a kérdések, amelyek szakmai megítélésünk szerint a legjelentősebbek voltak a tárgyidőszaki konszolidált pénzügyi kimutatások általunk végzett könyvvizsgálata során. Ezeket a kérdéseket a konszolidált pénzügyi kimutatások egésze általunk végzett könyvvizsgálatának összefüggésében és az arra vonatkozó véleményünk kialakítása során vizsgáltuk, és

ezekről a kérdésekről nem bocsátunk ki külön véleményt. Minden egyes alábbi kérdés esetében a könyvvizsgálati megközelítésünk leírása ebben a kontextusban történt.

Teljesítettük „A könyvvizsgálónak a konszolidált pénzügyi kimutatások könyvvizsgálataért való felelőssége” szakaszban leírt felelősségünket, beleértve az alább részletezett kérdésekkel kapcsolatosakat is. Ennek megfelelően a könyvvizsgálatunk magába foglalta a konszolidált pénzügyi kimutatásokban foglalt lényeges hibás állításokra vonatkozó kockázatbecslésünk alapján kialakított eljárásoknak a végrehajtását. A könyvvizsgálati eljárásaink eredményei – beleértve az alábbi kérdéseket célzóan végrehajtott eljárásokat is – nyújtanak alapot a konszolidált pénzügyi kimutatásokra vonatkozó könyvvizsgálói véleményünkhöz.

A szavatoló tőke követelmények számítása a Szolvencia 2 előírásokkal összhangban

2016. január 1-től a biztosítók az új Szolvencia 2 előírásoknak megfelelően kötelesek kiszámítani a szavatoló tőkéjüket és a szavatoló-tőke-megfelelésükre vonatkozó felügyeleti jelentéstételi kötelezettségeiket teljesíteni. A konszolidált pénzügyi kimutatások kiegészítő megjegyzések 7. megjegyzésében a Csoport bemutatja az új Szolvencia 2 előírások szerinti szavatoló tőke helyzetét. A Szolvencia 2 szabályozás alatti szavatoló tőke számítás alapvetően eltér és jóval bonyolultabb, mint az előző évi Szolvencia 1 szerinti szabályozói tőkekövetelmény számítások, magában foglal számos jövőbeli feltételezést és jelentős mértékű becslést igényel, mivel a kötelezettségek a legjobb becsléseik alapján, a befektetések pedig valós értéken kerülnek meghatározásra. Ezért ezt kulcsfontosságú könyvvizsgálói kérdésnek tekintjük.

Értékeljük a vezetés becsléseiben alkalmazott módszertant, modelleket és feltételezéseket, és a nagyfokú bonyolultságra, valamint a számítások sajátosságaira való tekintettel biztosításmatematikai szakembereket vontunk be vizsgálatainkba.

A vezetés által a Szolvencia 2 szerinti legjobb becslés számítások során használt cash-flow előrejelzésből kiválasztott mintán független újraszámítást végeztünk, annak felmérésére, hogy a vezetés figyelembe vett-e valamennyi szükséges pénz be- és kiáramlást, amelyek szükségesek a jövőbeli biztosítási és viszontbiztosítási kötelezettségek teljesítéséhez.

Szintén értékeltük, hogy a Csoport által a 7. megjegyzésben közzétett információk megfelelnek-e az EU IFRS-ek előírásainak.

A biztosítástechnikai tartalékok értékelése

A biztosítástechnikai tartalékok értékelése jelentős mértékű feltételezéseket és összetett

Megértettük és teszteltük a biztosítástechnikai tartalékok képzési folyamatának alapjául szolgáló

döntéseket foglal magában. Ahogy az a konszolidált pénzügyi kimutatások kiegészítő megjegyzések 28., 29. és 30. megjegyzéseiben bemutatásra kerültek, ezek a biztosítástechnikai tartalékok a mérlegfőösszeg 86%-át képviselik 2016. december 31-én. Ezen tartalékok meghatározásához különféle módszereket, beleértve sztochasztikus előrejelzéseket, használnak. Ezen módszerek alapjául különböző explicit vagy implicit feltevések szolgálnak, amelyek a biztosítástechnikai tartalékok mérlegfőösszeghez viszonyított relatív nagyságával együtt, arra vezettek bennünket, hogy ezt kulcsfontosságú könyvvizsgálói kérdésnek tekintsük.

szabályzatokat és ellenőrzéseket. Biztosításmatematikai szakembereket vontunk be a Csoport által a biztosítástechnikai tartalékok számításához használt módszerek, modellek és feltételezések megértéséhez. Értékeljük és teszteltük a módszereket, modelleket és biztosításmatematikai feltételezéseket, összehasonlítva azokat az alapul szolgáló hatályos biztosítási kötvényekhez és a Csoport értékelési gyakorlatához.

A könyvvizsgálati eljárások magában foglalták a Csoport kötelezettség megfeleléségi teszthez használt módszertanának értékelését, és a biztosítástechnikai tartalékok éves változásának elemzését is. Értékeljük, hogy a biztosítástechnikai tartalékok éves változásai összhangban vannak-e a Csoport általunk tapasztalt üzleti fejlődésével, a piaci referenciákkal és a feltételezések változásaival.

Összehasonlítottuk továbbá a biztosítástechnikai tartalékok számításának alapjául szolgáló adatokat az alátámasztó dokumentációkhoz.

Szerződésekből kiválasztott mintán független újraszámolást végeztük biztosítástechnikai tartalékokra.

A Csoport által a konszolidált pénzügyi kimutatások kiegészítő megjegyzések 28., 29. és 30. megjegyzéseiben közzétett információkat is ellenőriztük az EU IFRS-ek előírásaival összhangban.

Az informatikai (IT) rendszerektől való erős függés

A Csoport pénzügyi beszámolási folyamatának jelentős része nagymértékben függ az IT rendszereknek az információk rögzítésére, tárolására és kinyerésére vonatkozó automatizált folyamataitól

Megértettük, valamint értékeltük az általános IT ellenőrzési környezetet és az alkalmazott kontrollokat, amelyek magukban foglalják rendszerekhez és az adatokhoz való hozzáférés valamint

és ellenőrzésétől. Ezen folyamatok és kontrollok alapvető eleme, hogy biztosítsák a megfelelő felhasználói hozzáférés és változás menedzsment protokollokat, valamint azok betartását.

Ezek a protokollok azért fontosak, mert biztosítják, hogy az IT rendszerekhez és a kapcsolódó adatokhoz való hozzáférés és azok változtatása megfelelő módon és engedélyezetten történjen.

Az IT rendszerek összetettsége és az alkalmazási kontrollok természete miatt tartjuk ezt kulcsfontosságú könyvvizsgálói kérdésnek.

a rendszer változtatások ellenőrzését. Könyvvizsgálati eljárásainkat a rendszer pénzügyi jelentősége és automatizált eljárások rendszer általi támogatása szerint határoztuk meg. Mivel az IT rendszerekre és alkalmazás kontrollokra vonatkozó könyvvizsgálati eljárások speciális szakértelmet igényelnek, IT audit szakembereket is bevontunk az ellenőrzési eljárásainkba. Teszteltük a megfelelő hozzáférési jogosultságokra vonatkozó kontrollok működési hatékonyságát és vizsgáltuk, hogy csak a jogosult felhasználók voltak képesek létrehozni, módosítani vagy törölni felhasználókat a releváns, vizsgált alkalmazások esetében. Szintén teszteltük rendszer fejlesztések és programváltoztatások ellenőrzésének működési hatékonyságát annak megállapítására, hogy ezeket a rendszer módosításokat megfelelően engedélyezték, valamint megfelelően fejlesztették, és hajtották végre. Továbbá értékeltük és teszteltük a könyvvizsgálat szempontjából releváns folyamatokba épített alkalmazás kontrollok kialakításának és működésének hatékonyságát.

Egyéb kérdések

A Csoport 2015. évi konszolidált pénzügyi kimutatásait más könyvvizsgáló auditálta, aki arról 2016. március 16-án korlátozás nélküli véleményt bocsátott ki.

Egyéb információk

Az egyéb információk a Csoport 2016. évi konszolidált üzleti jelentéséből állnak. A vezetés felelős a konszolidált üzleti jelentésnek a számviteli törvény, illetve egyéb más jogszabály vonatkozó előírásaival összhangban történő elkészítéséért. A jelentésünk „Vélemény” szakaszában a konszolidált pénzügyi kimutatásokra adott véleményünk nem vonatkozik a konszolidált üzleti jelentésre.

A konszolidált pénzügyi kimutatások általunk végzett könyvvizsgálatával kapcsolatban a mi felelősségünk az egyéb információk átolvasása és ennek során annak mérlegelése, hogy az egyéb információk lényegesen ellentmondanak-e a konszolidált pénzügyi kimutatásoknak vagy a könyvvizsgálat során szerzett ismereteinknek, vagy egyébként úgy tűnik-e, hogy azok lényeges hibás állítást tartalmaznak.

A konszolidált üzleti jelentéssel kapcsolatban a számviteli törvény alapján a mi felelősségünk továbbá a konszolidált üzleti jelentés átolvasása során annak a megítélése, hogy

- i) a konszolidált üzleti jelentés a számviteli törvény, illetve, ha van, egyéb más jogszabály vonatkozó előírásaival összhangban készült-e
- ii) a konszolidált üzleti jelentés részét képező vállalatirányítási nyilatkozatban megfelelően bemutatásra kerültek-e a Csoport belső ellenőrzési és kockázatkezelési rendszereinek főbb jellemzői a konszolidált pénzügyi kimutatások készítésének összefüggésében
- iii) a konszolidált üzleti jelentés részét képező vállalatirányítási nyilatkozatban megfelelően bemutatásra kerültek-e a számviteli törvény 95/A. § c), d), f, h, és i) pontja szerinti információk.

Véleményünk szerint a Csoport 2016. évi konszolidált üzleti jelentése összhangban van a Csoport 2016. évi konszolidált pénzügyi kimutatásaival és a konszolidált üzleti jelentés a számviteli törvény előírásaival összhangban készült. A konszolidált üzleti jelentés részét képező vállalatirányítási nyilatkozatban megfelelően bemutatásra kerültek továbbá a Csoport belső ellenőrzési és kockázatkezelési rendszereinek főbb jellemzői a konszolidált pénzügyi kimutatásainak készítésének összefüggésében valamint a számviteli törvény 95/A. § c), d), f, h, és i) pontja szerinti információk.

Mivel egyéb más jogszabály a Csoport számára nem ír elő a konszolidált üzleti jelentésre vonatkozó további követelményeket, ezért ezzel kapcsolatban az üzleti jelentésre vonatkozó véleményünk nem tartalmaz a számviteli törvény 156.§ (5) bekezdésének h) pontjában előírt véleményt.

A fentiekén túl a Csoportról és annak környezetéről a könyvvizsgálat során megszerzett ismereteink alapján jelentést kell tennünk arról, hogy a tudomásunkra jutott-e bármely lényegesnek tekinthető hibás közlés (lényeges hibás állítás) a konszolidált üzleti jelentésben, és ha igen, akkor a szóban forgó hibás közlés (hibás állítás) milyen jellegű. Ebben a tekintetben nincs jelenteni valónk.

Az üzleti jelentés részét képező vállalatirányítási nyilatkozat tekintetében megerősítjük továbbá, hogy a Csoport rendelkezésre bocsátotta a számviteli törvény 95/B. § (2) bekezdés a)-d) és g) pontja szerint előírt információkat.

A vezetés és az irányítással megbízott személyek felelőssége a konszolidált pénzügyi kimutatásokért

A vezetés felelős a konszolidált pénzügyi kimutatások elkészítéséért és valós bemutatásáért az EU IFRS-ekkel összhangban, valamint az olyan belső kontrollokért, amelyeket a vezetés szükségesnek tart ahhoz, hogy lehetővé váljon az akár csalásból, akár hibából eredő, lényeges hibás állításoktól mentes konszolidált pénzügyi kimutatások elkészítése.

A konszolidált pénzügyi kimutatások elkészítése során a vezetés felelős azért, hogy felmérje a Csoportnak a vállalkozás folytatására való képességét és az adott helyzetnek megfelelően közzétegye a vállalkozás folytatásával kapcsolatos információkat, valamint a vezetés felel a vállalkozás folytatásának elvén alapuló számvitel konszolidált pénzügyi kimutatásokban való alkalmazásáért, azt az esetet kivéve, ha a vezetésnek szándékában áll megszüntetni a Csoportot vagy beszüntetni az üzletszerű tevékenységet, vagy amikor ezen kívül nem áll előtte más reális lehetőség.

Az irányítással megbízott személyek felelősek a Csoport pénzügyi beszámolási folyamatának felügyeletéért.

A könyvvizsgálónak a konszolidált pénzügyi kimutatások könyvvizsgálatáért való felelőssége

A könyvvizsgálat során célunk kellő bizonyosságot szereznünk arról, hogy a konszolidált pénzügyi kimutatások egésze nem tartalmaz akár csalásból, akár hibából eredő lényeges hibás állítást, valamint az, hogy ennek alapján a véleményünket tartalmazó független könyvvizsgálói jelentést bocsássunk ki. A kellő bizonyosság magas fokú bizonyosság, de nem garancia arra, hogy a Magyar Nemzeti Könyvvizsgálói Standardokkal összhangban elvégzett könyvvizsgálat mindig feltárja az egyébként létező lényeges hibás állítást. A hibás állítások eredhetnek csalásból vagy hibából, és lényegesnek minősülnek, ha ésszerű lehet az a várakozás, hogy ezek önmagukban vagy együttesen befolyásolhatják a felhasználók adott konszolidált pénzügyi kimutatások alapján meghozott gazdasági döntéseit.

Egy, a Magyar Nemzeti Könyvvizsgálói Standardokkal összhangban elvégzésre kerülő könyvvizsgálatnak a részeként szakmai megítélést alkalmazunk, és szakmai szkepticizmust tartunk fenn a könyvvizsgálat egésze során. Emellett:

- ▶ Azonosítjuk és felbecsüljük a konszolidált pénzügyi kimutatások akár csalásból, akár hibából eredő lényeges hibás állításainak kockázatait, az ezen kockázatok kezelésére alkalmas könyvvizsgálói eljárásokat alakítunk ki és hajtunk végre, valamint véleményünk megalapozásához elegendő és megfelelő könyvvizsgálói bizonyítékot szerzünk. A csalásból eredő lényeges hibás állítás fel nem tárásának kockázata nagyobb, mint a hibából eredőé, mivel a csalás magában foglalhat összejátszást, hamisítást, szándékos kihagyásokat, téves nyilatkozatokat, vagy a belső kontroll felülírását.

- ▶ Megismerjük a könyvvizsgálat szempontjából releváns belső kontrollt annak érdekében, hogy olyan könyvvizsgálati eljárásokat tervezzünk meg, amelyek az adott körülmények között megfelelőek, de nem azért, hogy a Csoport belső kontrolljának hatékonyságára vonatkozóan véleményt nyilvánítsunk.
- ▶ Értékeljük a vezetés által alkalmazott számviteli politika megfelelőségét és a vezetés által készített számviteli becslések és kapcsolódó közzétételek ésszerűségét.
- ▶ Következtetést vonunk le arról, hogy helyénvaló-e a vezetés részéről a vállalkozás folytatásának elvén alapuló számvitel alkalmazása, valamint a megszerzett könyvvizsgálati bizonyíték alapján arról, hogy fennáll-e lényeges bizonytalanság olyan eseményekkel vagy feltételekkel kapcsolatban, amelyek jelentős kétséget vethetnek fel a Csoport vállalkozás folytatására való képességét illetően. Amennyiben azt a következtetést vonjuk le, hogy lényeges bizonytalanság áll fenn, független könyvvizsgálói jelentésünkben fel kell hívnunk a figyelmet a konszolidált pénzügyi kimutatásokban lévő kapcsolódó közzétételekre, vagy ha a közzétételek e tekintetben nem megfelelőek, minősítenünk kell véleményünket. Következtetéseink a független könyvvizsgálói jelentésünk dátumáig megszerzett könyvvizsgálati bizonyítékon alapulnak. Jövőbeli események vagy feltételek azonban okozhatják azt, hogy a Csoport nem tudja a vállalkozást folytatni.
- ▶ Értékeljük a konszolidált pénzügyi kimutatások átfogó prezentálását, felépítését és tartalmát, beleértve a kiegészítő megjegyzésekben tett közzétételeket, valamint értékeljük azt is, hogy a konszolidált pénzügyi kimutatásokban teljesül-e az alapul szolgáló ügyletek és események valós bemutatása.
- ▶ Elegendő és megfelelő könyvvizsgálati bizonyítékot szerzünk a Csoport gazdasági egységei pénzügyi információira vonatkozóan ahhoz, hogy a konszolidált pénzügyi kimutatásokról véleményt fejezhessünk ki. Mi vagyunk a felelősek a csoport-könyvvizsgálat irányításáért, felügyeletéért és eredményéért. A könyvvizsgálói véleményünkért kizárólag a miénk marad a felelősség.

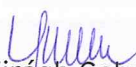
Kommunikáljuk az irányítással megbízott személyek felé - egyéb kérdések mellett - a könyvvizsgálat tervezett hatókörét és ütemezését, a könyvvizsgálat jelentős megállapításait, beleértve a Csoport által alkalmazott belső kontrollnak a könyvvizsgálatunk során általunk azonosított jelentős hiányosságait is.

Ezen felül az irányítással megbízott személyek felé nyilatkozunk arról, hogy megfeleltünk a függetlenségünkre vonatkozó releváns etikai előírásoknak, és kommunikálunk feléjük minden olyan kapcsolatot és egyéb ügyet, amely ésszerű megfontolás mellett érintheti a függetlenségünket, valamint, ahol releváns, a kapcsolódó óvintézkedéseket is.

Az irányítással megbízott személyek felé kommunikált kérdések közül meghatározzuk azokat, amelyek a legnagyobb jelentőséggel bírtak a jelen időszaki konszolidált pénzügyi kimutatások könyvvizsgálata során, és amelyek ily módon kulcsfontosságú könyvvizsgálati kérdéseknek minősülnek. Ezeket a kérdéseket a könyvvizsgálói

jelentésünkben is bemutatjuk, hacsak jogszabály nem tiltja kifejezetten adott kérdés nyilvános bemutatását vagy - rendkívül ritka esetben - nem döntünk úgy, hogy valamely ügyet a könyvvizsgálói jelentésben nem lehet kommunikálnunk, mert ésszerű várakozások alapján annak hátrányos következményei súlyosabbak lennének, mint a kommunikáció közérdekű hasznai.

Budapest, 2017. március 13.

Virágh Gabriella
megbízásért felelős partner
Ernst & Young Kft.
1132 Budapest, Váci út 20.
Nyilvántartásba-vételi szám: 001165

Virágh Gabriella
Kamarai tag könyvvizsgáló
Kamarai tagsági szám: 004245